

**การพัฒนาแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับ
องค์การของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชวรอุปถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่**
The Development of Participatory Management Model affecting Organizational
Commitment of Teachers in Hang Dong Sangkharat Upatham School, Hang Dong
District, Chiang Mai Province.

วัชระ คำรินทร์ Watchara Kumrint

พศิน แต่งจวง Phasina Tangchuang

ชาลี ภัคดี Chalee Pakdee

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Public Administration, Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University

empty69222@gmail.com

Haripunchai Review 21/11/2565

Haripunchai Review 23/01/2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาสภาพการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์การของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชวรอุปถัมภ์ 2) สร้างรูปแบบการแก้ปัญหาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์การของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชวรอุปถัมภ์ 3) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์การของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชวรอุปถัมภ์ และ4) ประเมินรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์การของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชวรอุปถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา มีผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนรวม 15 รูปหรือคน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัย พบว่า

1) การบริหารงานส่วนมากอยู่ที่ผู้บริหารอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนเพราะต้องผ่านความเห็นชอบจากผู้บริหาร

2) รูปแบบการแก้ปัญหาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนหางดงสังขารัฐอุปถัมภ์ ที่สร้างขึ้นมีชื่อว่ารูปแบบ ACN & DIBE Model

3) การทดลองใช้รูปแบบ ACN & DIBE Model กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) โดยภาพรวมพบว่า หลังการใช้รูปแบบ ACN & DIBE Model บุคลากรของโรงเรียนหางดงสังขารัฐอุปถัมภ์ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ ACN & DIBE Model อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

4) รูปแบบ ACN & DIBE Model มีความเหมาะสม สอดคล้องกับปัญหา ใช้ได้จริง และสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในเรื่องการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ : การบริหารแบบมีส่วนร่วม, ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร.

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the condition of participatory administration that affected organizational commitment of teachers in Hang Dong Sangkarat Upatham School, 2) to make the participatory management problem-solving model that affect the organizational commitment of teachers in Hang Dong Sangkarat Upatham School, 3) to test the use of participatory management model affecting the organizational commitment of teachers in Hang Dong Sangkarat Upatham School, and 4) to assess the model of participatory management affecting the organizational commitment of teachers in Hang Dong Sangkarat Upatham School, Hang Dong District, Chiang Mai Province. The key informants were 15 people, including school director, deputy director of school. The instruments were questionnaires, data analysis, including percentage, mean, standard deviation and t-test.

The results showed that

1) Most of the management was in the decision-making power of administrators in the school's operation because it must be approved by the administrators.

2) The model of participatory management problem-solving affecting the organizational commitment of teachers in Hang Dong Sangkarat Upatham School by making there was named ACN & DIBE Model.

3) Experimenting with ACN & DIBE Model and participation in the preparation of self-assessment report (SAR). Overall, it was found that after using the ACN & DIBE Model, the personnel of Hang Dong Sangkarat Upatham School, Hang Dong District, Chiang Mai Province had participated in school management higher than before using the ACN & DIBE Model with statistical significance at the .05 level.

4) ACN & DIBE Model l was appropriate and consistent with practical problems and could be used to solve problems in participatory management as well.

Keyword : Participatory Management, Organizational Commitment

บทนำ

การพัฒนาประเทศชาติให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องเสริมสร้างและพัฒนาคนในประเทศชาติให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ปัจจัยที่ทำให้คนมีคุณภาพได้ก็คือการศึกษา (รัชณี สุวรรณเกษร, 2555 : 1) ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ คือเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม หรือเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุขและมีความเป็นไทย นั่นคือต้องการให้จัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อทำให้คนได้รับการศึกษาและทำให้คนไทยทุกคนได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพในทุกระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ซึ่งเครื่องมือสำคัญเพื่อให้ชาติบ้านเมืองมีความเจริญมั่นคงได้ คือประชาชนในชาติได้รับการพัฒนาอย่างถูกวิธี การพัฒนาคนจะดำเนินไปอย่างถูกต้อง ต้องมีระบบการศึกษาที่ดีและระบบการศึกษาจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อมีครูที่มีคุณภาพ และมีระบบการบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเป็นสิ่งที่สำคัญ มีการศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ในการบริหารประการหนึ่ง คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารทุกขั้นตอน(เสาวนีย์ เตือนเด่นและคณะ, 2558, :14, บุญส่ง เจริญศรี, 2550:32) ตั้งแต่ร่วมวางแผนตัดสินใจดำเนินงาน และประเมินผล (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2556:109) นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในการบริหารยังทำให้เกิดการสื่อสารหลายทิศทาง ทั้งการสื่อสารทางแนวดิ่งคือ ระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน และการสื่อสารในแนวระนาบซึ่งเกิดระหว่างทีมงานระดับเดียวกันอย่างเปิดเผย ซึ่งมีส่วนร่วมสามารถยุติข้อขัดแย้งที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาด้วยเหตุผลอย่างสร้างสรรค์ด้วยสันติวิธี ย่อมทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการทำงานที่ดีขึ้น (ณัฐรฎา พวงจันทร์, 2552 : 92)

จากที่กล่าวข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องส่งเสริมการสร้างพลังบวกผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน สร้างขวัญกำลังใจ เสริมสร้างแรงจูงใจ

ในการทำงาน เสริมสร้างความรักสามัคคีที่ดีต่อกัน ให้บุคลากรเกิดความรักความผูกพันต่อองค์กรให้มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร เป็นเจ้าขององค์กรร่วมกัน (บรรณา บัญญัติ, 2556, Swansburg, Russell C., 1996 : 391-394) ทำให้โรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นสถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขต 5 จัดการเรียนการสอนแก่พระภิกษุสามเณร ซึ่งเป็นศาสนทายาททางพระพุทธศาสนา ทั้งแผนกธรรมและแผนกสามัญศึกษาได้ดำเนินการบริหารโดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563) อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีครูผู้สอนและบุคลากรในการปฏิบัติงานจำนวนน้อย นอกจากนี้การบริหารยังขาดทักษะในการสื่อสารและทักษะในการแก้ปัญหาในโรงเรียน และขาดอิสระในการปฏิบัติงาน ต้องสอบถามผู้บริหารเสมอ ๆ ไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง เกิดความขัดแย้งกัน ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอกที่เรียนจบ ครูขาดความเกรงใจ และเคารพในตัวผู้บริหาร ดังนั้น ผลจากการขาดการบริหารแบบมีส่วนร่วมดังกล่าวข้างต้น ทำให้บุคลากรครูที่มีศักยภาพมีคุณภาพ ขาดความผูกพัน ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานจึงลาออกจากสถานศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ถึงปัจจุบันรวม 10 รูป/คน กอปรกับโรงเรียนไม่ได้เป็นโรงเรียนในสังกัดหน่วยงานของทางราชการจึงทำให้เกิดการย้าย การลาออก และเปลี่ยนงานบ่อย ๆ เนื่องจากได้รับค่าตอบแทนต่ำ ทำให้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ และมีหนี้สิน เป็นต้น

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารงานของโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และในฐานะที่ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาแห่งนี้จึงมีความสนใจศึกษาวิจัยว่า 1) สภาพการบริหารงานของผู้บริหารระดับต่าง ๆ ในโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ อำเภอ ทางดง จังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างไร 2) ในช่วง 3-5 ปีที่ผ่านมาโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร 3) รูปแบบการบริหารงานที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่ ควรประกอบด้วยอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่

2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชราษฎร์อุปัถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่

3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชราษฎร์อุปัถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่

4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชราษฎร์อุปัถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นรูปแบบการวิจัยและพัฒนา R & D (Research & Development) ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการตามลำดับขั้นตอน

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

1) การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนทางดงสังฆราชราษฎร์อุปัถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 15 รูป/คน ในปีการศึกษา 2564

2) การสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารอย่างน้อย 3-5 ปี จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 2 รูป/คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 รูป ครูผู้สอน จำนวน 2 รูป/คน ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 รูป/คนรวมทั้งสิ้น 6 รูป/คน

เครื่องมือการวิจัย

1) แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก

ลักษณะของเครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างสำหรับข้อมูลที่หลากหลาย แบบไม่เป็นทางการ ไม่จำกัดคำตอบ ไม่เคร่งครัด ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ Cohen, J. M. and Uphoff, N. T. (1980) ระบุไว้ 4 ด้าน คือ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล นอกจากนี้ยังได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับความยึดมั่นผูกพันในองค์กร ของ Meyer, J. P. and Allen, N. J. (1990) มี 3 ด้าน ประกอบด้วย 1.ความยึดมั่นผูกพันด้านจิตใจ 2. ความยึดมั่นผูกพันด้านการคงอยู่ 3. ความยึดมั่นผูกพันด้านบรรทัดฐานมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารภายในของโรงเรียน

ส่วนที่ 3 สภาพความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรที่มีต่อโรงเรียน

2) การตรวจสอบรูปแบบ เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมของข้อความคำถามของรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชวรวิหารอุบลรัตน์ อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ หลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญได้ทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นที่เรียบร้อยแล้ว กลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ จำนวนทั้งสิ้น 6 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 100 ได้มีมติเห็นชอบให้รูปแบบ ACN & DIBE Model สามารถนำไปใช้ได้ โดยผู้วิจัยได้นำรูปแบบ ACN & DIBE Model ไปใช้ในสถานการณ์จริง (Try out) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ชี้นำเสนอ

นำเสนอรูปแบบ ACN & DIBE Model เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ในการนำรูปแบบ ACN & DIBE Model ไปใช้ดำเนินการโดยทำการอธิบายถึงสภาพปัจจุบันปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน

2. ชี้นดำเนินการ

เป็นการนำรูปแบบ ACN & DIBE Model ไปใช้วัดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในเรื่องของการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) โดยมีขั้นตอน ดังนี้ จัดตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบ จัดประชุมคณะกรรมการ จัดทำแผนการประเมินรายงานการประเมินตนเอง ทำการประเมินรายงานการประเมินตนเอง สรุปผลการประเมินรายงานการประเมินตนเอง ปรับปรุงแก้ไขรายงานการประเมินตนเอง สรุปผลการใช้ MC Model กับการดำเนินการจัดการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในเรื่องของการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง

3. ชี้นวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการนำรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชวรวิหารอุบลรัตน์ อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ไปใช้ในสถานการณ์จริง (Try out) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักโดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ การหาความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Means) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และการทดสอบที (t-test)

3) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบ

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจัดสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยนำแนวคิดงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มากำหนดโครงสร้างและขอบเขตเนื้อหาให้ครอบคลุมข้อมูลทุกส่วนที่ต้องการถาม
2. นำข้อมูลจากกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างคำถามในการวิจัย
3. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูผู้สอนในโรงเรียนทางดงสังฆราชราษฎร์อุปถัมภ์ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
4. ทำการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อหาปัจจัยเงื่อนไขที่ส่งผลต่อ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค แล้วนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์หามาเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการสร้างรูปแบบการแก้ปัญหาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชราษฎร์อุปถัมภ์ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
5. สร้างรูปแบบการแก้ปัญหาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชราษฎร์อุปถัมภ์ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
6. นำรูปแบบการแก้ปัญหาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพัน กับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชราษฎร์อุปถัมภ์ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่มาดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมของข้อคำถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 ท่าน
7. ผู้วิจัยทำการแก้ไขปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะจากการแนะนำของผู้เชี่ยวชาญพร้อมจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ (percentage) หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชราษฎร์อุปถัมภ์ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สภาพการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ได้เข้าไปมีส่วนร่วม เช่น การมีส่วนร่วมในการนำหลักสูตรไปใช้ การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม หรือโครงการเพื่อพัฒนาองค์กร และการมีส่วนติดตามผลการดำเนินงานของโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาต่าง ๆ ในองค์กร ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมที่ครูในโรงเรียนได้เข้าไปมีส่วนร่วมเป็นอย่างมาก ส่วนในเรื่องของการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา การเสนอแนะการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพเท่าเทียมกับสถานศึกษาอื่น การมีส่วนร่วมสังเกตการณ์การทำงานของผู้รับจ้างภายนอกที่เข้ามาทำงานพัฒนาในองค์กร และการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารจัดการของสถานศึกษาในเรื่องดังกล่าวครูยังมีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมน้อย ทั้งนี้เนื่องจากในเรื่องดังกล่าวต้องผ่านความเห็นชอบจากผู้บริหารเป็นอันดับแรก อย่างไรก็ตาม การบริหารงานส่วนมากอยู่ที่ผู้บริหาร อำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนส่วนมากผู้บริหารมักจะเป็นผู้ทำการตัดสินใจ และในเรื่องความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร พบว่า ด้านความยึดมั่นผูกพันกับองค์กร สิ่งที่ครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ มีความยึดมั่นผูกพันมากที่สุดคือ เรื่องการมีความสุขในการทำงานร่วมกับบุคลากรในโรงเรียน การคิดว่าผลประโยชน์ที่ได้รับจากองค์กรนี้มีความเหมาะสม และเรื่องของการการทำงานอยู่กับองค์กรนี้เป็นสิ่งที่ถูกต้องตามศีลธรรม

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า รูปแบบที่สร้างขึ้น มีชื่อว่ารูปแบบ ACN & DIBE Model ซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่ และในกระบวนการขับเคลื่อนนั้นใช้กระบวนการ PDCA เพื่อให้รูปแบบ ACN & DIBE Model สามารถขับเคลื่อนไปได้ โดยมีการกำกับ ติดตาม อย่างต่อเนื่องทุกขั้นตอนเพื่อให้ การดำเนินการเกิดประสิทธิภาพ การตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

ภายหลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญได้ทำการสนทนากลุ่มเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ได้มีมติเห็นชอบให้รูปแบบ ACN & DIBE Model สามารถนำไปใช้ได้ โดยผู้วิจัยได้นำรูปแบบ ACN & DIBE Model ไปใช้ในสถานการณ์จริง (Try out) กับกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยนำรูปแบบ ACN & DIBE Model ไปใช้วัดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในเรื่องของการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง โดยมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานอย่างชัดเจน ได้แก่ ชื่อนำเสนอเป็นการนำเสนอรูปแบบ ACN & DIBE Model เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำรูปแบบ ACN & DIBE Model ไปใช้ดำเนินการ ขั้นตอนิปรายและเสนอแนวทาง เป็นอภิปรายและเสนอแนวทางเกี่ยวกับความเหมาะสม ตลอดจนการนำรูปแบบ ACN & DIBE Model ไปใช้เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพของรูปแบบ ACN & DIBE Model ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น และขั้นตอนการ เป็นการนำรูปแบบ ACN & DIBE Model ไปใช้วัดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในเรื่องของการจัดทำรายงาน การประเมินตนเองหลังการทดลองพบว่า การใช้รูปแบบ ACN & DIBE Model มีคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ ACN & DIBE Model

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ประเมินรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่ **พบว่า** การนำรูปแบบ ACN & DIBE Model ไปใช้วัดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในเรื่องของการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง จากนั้นทำการเปรียบเทียบก่อน และหลังการนำไปใช้ พบว่า ภายหลังจากการใช้รูปแบบ ACN & DIBE Model สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ ACN & DIBE Model และจากการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test พบว่า $t_{คำนวณ} > t_{ตาราง}$ จึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 นั่นคือ หลังการใช้รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่ ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการประเมินผลในเรื่องการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยจึงขอนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

อภิปรายผลข้อที่ 1 สภาพการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ที่ได้เข้าไปมีส่วนร่วม เช่น การมีส่วนร่วมในการนำหลักสูตรไปใช้ การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม หรือโครงการเพื่อพัฒนาองค์กร และการมีส่วนร่วมติดตามผลการดำเนินงานของโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาต่าง ๆ ในองค์กร ซึ่งถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมที่ครูในโรงเรียนได้เข้าไปมีส่วนร่วมเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Cohen, J. M. and Uphoff, N. T. (1980, pp. 213-218) ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าจะต้องประกอบด้วยการมีส่วนร่วมของ 4 ประการได้แก่ การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจว่าจะทำอะไรและทำด้วยวิธีการอย่างไร มีส่วนในการดำเนินโครงการตัดสินใจในการ ใ้ทรัพยากรสนับสนุนโครงการและการร่วมมือกับองค์กรหรือ กลุ่มกิจกรรมเป็นการเฉพาะ มีส่วนร่วมในผลประโยชน์อันเกิดจากโครงการพัฒนา และมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณณี กุลโสภิต (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อย่างไรก็ตาม เรื่องของการมีส่วนร่วมนั้นครูผู้สอนในโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ ยังขาดการมีส่วนร่วมในเรื่องของการร่วมกำหนดนโยบายของสถานศึกษา การเสนอแนะการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพเท่าเทียมกับสถานศึกษาอื่น ๆ

อภิปรายผลที่ 2 ด้านความยึดมั่นผูกพันกับองค์กร จากผลการศึกษากล่าวได้ว่า ความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรที่ครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ มีความยึดมั่นผูกพันมากที่สุดคือเรื่อง การมีความสุขในการทำงานร่วมกับบุคลากรในโรงเรียน การคิดว่าผลประโยชน์ที่ได้รับจากองค์กรนี้มีความเหมาะสม และเรื่องของการการทำงานอยู่กับองค์กรนี้เป็นสิ่งที่ถูกต้องตามศีลธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Meyer, J. P. and Allen, N. T. (1991, p.61) ให้ทัศนะว่า ความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรเป็นภาวะทางจิตใจที่ทำให้บุคคลมีความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ความ

ยึดมั่นผูกพันด้านจิตใจ ความยึดมั่นผูกพันด้านการคงอยู่ และความยึดมั่นผูกพันด้านบรรทัดฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sultan, Rohanie M. (2017) พบว่า ทั้งคณบดี และครูมีความมุ่งมั่นในระดับสูงปานกลาง ซึ่งมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ ความมุ่งมั่นทางอารมณ์ในการกระตุ้นทางปัญญาและการพิจารณาเป็นรายบุคคล ความมุ่งมั่นต่อเนื่องในการกระตุ้นทางปัญญา และความมุ่งมั่นเชิงบรรทัดฐานในด้านอุดมคติและแรงบันดาลใจที่สร้างแรงบันดาลใจ

อภิปรายผลที่ 3 รูปแบบการแก้ปัญหาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่ ภายหลังจากการสร้างรูปแบบ พบว่า ความเห็นผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการสร้างรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชบุรีอุปถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีความเห็นว่า ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ควรใช้หลักการของ Cohen, J. M. and Uphoff, N. T. (1980, อ้างถึงใน วันเพ็ญ วอกลาง, 2534, หน้า 15) ได้กำหนดรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้ 4 แบบ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุประสงค์ทางสังคม และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับ จันทรานี สงวนนาม (2545, หน้า 69) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล ส่วนในด้านความยึดมั่นผูกพันกับองค์กร ควรใช้หลักการของ Meyer, J. P. and Allen, N. T. (1997, p. 309) ซึ่งได้ให้ความหมายของความยึดมั่นผูกพัน กับองค์กรเอาไว้ว่า เป็นสภาวะทางจิตใจที่แสดงลักษณะความสัมพันธ์ของบุคลากรกับองค์กร และแสดงให้เห็นถึงการตัดสินใจที่จะเป็นสมาชิกอยู่ในองค์กรต่อไป ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 ด้าน คือ 1) ความยึดมั่นผูกพันด้านจิตใจ 2) ความยึดมั่นผูกพันด้านการคงอยู่ และ 3) ความยึดมั่นผูกพันด้านบรรทัดฐาน แนวคิดของ Meyer, J. P. and Allen, N. T. (1997) สามารถวัดความผูกพัน ด้านจิตใจ ด้านการคงอยู่ และด้านบรรทัดฐานได้ดี อีกทั้งยังมีการอธิบายความผูกพันต่อองค์กรได้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้านอย่างชัดเจน สอดคล้องกับ มนต์สิงห์ ไกรสมสุข (2552, หน้า 47) กล่าวว่า ความผูกพันต่อองค์กร มีความสำคัญต่อองค์กรอย่างมาก โดยความผูกพันต่อองค์กรจะเปรียบเสมือนเป็นตัวกระตุ้นให้สมาชิกในองค์กรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้องค์กรสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับนักทฤษฎีต่างประเทศอย่าง Buchannan, H. B. (1974, อ้างถึงใน มนต์สิงห์ ไกรสมสุข, 2552, หน้า 45) ความผูกพันเป็น

ทัศนคติที่สำคัญยิ่งสำหรับองค์กรไม่ว่าจะเป็นองค์กรแบบใด เพราะความผูกพันเป็นตัวเชื่อมระหว่างจินตนาการของมนุษย์กับจุดหมายขององค์กร ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกเป็นเจ้าขององค์กร และเป็นผู้ที่มีส่วนเสริมสร้างสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีขององค์กร รวมทั้งช่วยลดการควบคุมจากภายนอกอีกด้วย ดังนั้น โดยสรุปแล้วความผูกพันต่อองค์กรเป็นเงื่อนไขล่องหน้าสำหรับองค์กรทางสังคม ที่ประสบความสำเร็จ

อภิปรายผลที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชูร์อุปถัมภ์ อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ก่อนการใช้รูปแบบ ACN & DIBE Model กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) พบว่าบุคลากรของโรงเรียนทางดงสังฆราชูร์อุปถัมภ์ มีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ในระดับน้อยแต่ภายหลังจากการใช้รูปแบบ ACN & DIBE Model ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการประเมินผลในเรื่องการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการบริหารองค์กรเป็นอย่างมาก เพราะผู้บริหารระดับสูงเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหาร มีอิสระในการทำงาน ตลอดจนมีสิทธิในการเสนอแนะความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับ Swansburg, Russell C. (1996, pp. 391-394) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้ 1.ได้รับความไว้วางใจกัน 2.การให้ความสำคัญของตำแหน่งงานทุกงาน 3.ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติมีความรับผิดชอบมากขึ้น 4.ลดความสับสนในการปฏิบัติงาน 5.นิเทศงานด้วยตนเอง 6.มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานมากขึ้น 7.ปฏิบัติได้ถูกต้องตามกฎระเบียบ 8.เพิ่มประสิทธิภาพในตำแหน่งงานที่สูงขึ้น 9.การทำงานเป็นทีม ทำงาน 10.ปรับปรุงการติดต่อสื่อสารในองค์กร 11.ลดการขาดงาน 12.เพิ่มประสิทธิผลและผลผลิตในงาน 13.เพิ่มขวัญและแรงจูงใจ 14.ได้รับความคิดใหม่ๆ 15.แสดงให้เห็นถึงผู้นำที่มีความสามารถ 16.เป้าหมายและวัตถุประสงค์ 17.ลดการหมุนเวียนเปลี่ยนงานและสร้างความมั่นคงในงาน 18.เพิ่มความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร 19.การทำงานนอกเวลาลดลง 20.ต้นทุนในการบริหารลดลง 21.เพิ่มความพึงพอใจในการทำงาน

องค์ความรู้จากการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชูร์อุปถัมภ์ อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่” เป็นรูปแบบ

ACN & DIBE Model มีความเหมาะสม สอดคล้องกับปัญหา ใช้ได้จริง สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในเรื่องการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมได้เป็นอย่างดีซึ่งถ้าโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกคนในโรงเรียนในการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นอย่างดี ย่อมส่งผลให้การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ เมื่อการผ่านสังเคราะห์ข้อมูลทำให้ค้นพบองค์ความรู้ดังกล่าวต่อไปนี้

ภาพที่ 1 : รูปแบบ ACN & DIBE Model เพื่อการพัฒนารูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชราษฎร์อุปถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่

ที่มา : Meyer, J. P. and Allen, N. J. (1990)

สรุป และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชราษฎร์อุปถัมภ์ อำเภอทางดง จังหวัดเชียงใหม่” ทำให้พบว่า รูปแบบ ACN & DIBE Model มีความเหมาะสม สอดคล้องกับปัญหา ใช้ได้จริง สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในเรื่องการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมได้เป็นอย่างดี ซึ่งการมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียนทางดงสังฆราชราษฎร์อุปถัมภ์ ได้เข้าไปมีส่วนร่วม เช่น การมีส่วนร่วมในการนำหลักสูตรไปใช้ การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม หรือโครงการเพื่อพัฒนาองค์กร และการมีส่วนร่วมติดตามผลการดำเนินงานของโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาต่าง ๆ ในองค์กรซึ่งถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมที่ครูในโรงเรียนได้เข้าไปมีส่วนร่วมเป็นอย่างมาก

ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรที่จะส่งเสริม การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูอยู่ในระดับที่ผู้บริหารควรส่งเสริม และเปิดโอกาส ให้ครูได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อการบริหารที่มี

ประสิทธิภาพ ทั้งการปฏิบัติการ การได้รับผลประโยชน์ และการประเมินผล ควรเปิดโอกาสให้ครู ได้มีส่วนร่วมตัดสินใจกำหนดวิธีประเมินผลการดำเนินงานด้านทรัพยากร ทั้งทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมจัดสรรเงินงบประมาณตามแผนการปฏิบัติงาน และมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน มีการควบคุมติดตาม และ ตรวจสอบการดำเนินงาน และควรนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมครู และผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการบริหารองค์การในทุกส่วนงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ตลอดจนยังเป็นการสร้างความยึดมั่นผูกพันกับองค์การของครูในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้หากนักวิจัยอื่น ๆ สนใจ ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารกับความยึดมั่นผูกพันในองค์การโดยเปรียบเทียบระหว่างผู้บริหาร และครู และขนาดที่แตกต่างกัน ที่มีผลต่อความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการบริหารกับความยึดมั่นผูกพันในโรงเรียน ควรศึกษาประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารของครูในโรงเรียน ในเชิงลึก เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาองค์การ และควรศึกษาปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันกับองค์การของครูในโรงเรียน

References

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พร้อมกฎหมายที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าพัสดุภัณฑ์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : อรุณาการพิมพ์.
- ณัฐรญา พวงจันทร์. (2553). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- บรรชา บุญสิงห์. (2556). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเปลือยน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, ขอนแก่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มนต์สิงห์ ไกรสมสุข . (2552). *แรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2556). *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ฉบับปรับปรุง หน่วยที่ 6 – 10.* กรุงเทพมหานคร.

โรงเรียนหางดงสังฆราชญ์อุปถัมภ์ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่. *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563.* โรงเรียนหางดงสังฆราชญ์อุปถัมภ์ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่.

วันเพ็ญ วอกกลาง. (2534). *การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการพัฒนาสังคม), บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

เสาวนีย์ เตือนเด่น และคณะ. (2558). *การมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากร. รายงานการวิจัย.* กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุพรรณณี กุโลโสภิส. (2559). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา).* มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Allen, N.J., and Meyer, J.P. (et al). (1990) *“The Measurement and Antecedents of Affective, Continuance, and Normative Commitment to the Organization.”* Journal of Occupational Psychology. 63 : 1-8.

Cohen J. and Uphoff, N. *“Participation’s place in rural development: Seeking clarity through specificity”*, World Development, 8 (1980): 213 -235.

Swansburg, R. M. (1996). *“Management and leadership for nurse managers”*. Boston: Jones and Bartlett.

Sultan, Rohanie M. (2017). *Transformational Leadership Behavior and Organizational Commitment of Meranaw Deans and Teachers in Teacher Education Institutions.* Journal of Social Sciences (COES&RJ-JSS), vol. 6 (2Special), pages 101-113, April.